



## VERGADERING GEMEENTERAAD 2014

### VOORSTEL

---

<b>Registratienummer</b>	1148435
<b>Bijlage(n)</b>	4
<b>Onderwerp</b>	gewijzigde begroting 2014, ontwerp begroting 2015, meerjarenraming 2016-2018 en de scenariokeuze transitie werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede)

Middenbeemster, 30 september 2014

Aan de raad,

#### Inleiding en probleemstelling

Als gemeente stellen wij jaarlijks budget beschikbaar aan het werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede) voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De Wsw maakt het mogelijk dat mensen begeleid kunnen werken in een aangepaste arbeidsomgeving. Het gaat om mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap. De uitvoering van de Wsw is in de regio Zaanstreek-Waterland georganiseerd via een Gemeenschappelijke Regeling (GR). BaanStede stelt op grond van de GR elk jaar een begroting op. De begroting geeft de financiële planning voor het komende boekjaar van BaanStede weer.

#### *De gewijzigde begroting 2014 en de ontwerpbegroting 2015*

Op 28 augustus 2014 ontvingen wij van BaanStede de gewijzigde begroting 2014, de ontwerpbegroting 2015 en de meerjarenraming 2016-2018. Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om binnen 6 weken nadat de ontwerpbegroting is toegezonden hun zienswijzen schriftelijk kenbaar te maken. De zienswijzen van de gemeenteraden weegt mee bij de definitieve besluitvorming van het Algemeen Bestuur (AB) van BaanStede over de begrotingen. Naast de begrotingen ontvingen wij van BaanStede de notitie scenariokeuze detacheringopgave.

#### *Scenariokeuze detacheringopgave*

Wij hebben u in het kader van de transitie van BaanStede eerder dit jaar geïnformeerd over het faillissement van de detacheringorganisatie Agens en de verkenning op alternatieven voor de detacheringopgave van BaanStede. In de voorliggende notitie worden vier scenario's geschetst voor de invulling van de detacheringopgave, te weten:

- detachering door een (plaatselijk) uitzendbureau;
- detachering door een coöperatie;
- detachering door gemeenten;
- detachering door BaanStede

Tijdens de informatieavonden voor raadsleden op 30 juni en 2 juli 2014 zijn deze scenario's toegelicht.

Het AB van BaanStede heeft de voorkeur uitgesproken voor scenario 3 waarin wij als gemeenten zelf de detacheringactiviteiten van BaanStede overnemen. Ook de portefeuillehouders van Zaanstreek-Waterland hebben deze voorkeur uitgesproken. Wij streven daarbij naar de ontwikkeling en uitvoering van één uniform werkproces detachering voor de brede doelgroep van de Participatiewet (de huidige SW-medewerkers plus de nieuwe doelgroep van de Participatiewet). Als streefdatum is 1 januari 2016 genoemd.

Op korte termijn betekent dit dat BaanStede de zorg blijft dragen voor de detacheringopgave voor de huidige SW-medewerkers en de uitbreiding daarvan in lijn met het transitieplan. De gemeenten, het UWV en BaanStede starten per direct met het gezamenlijk delen, uitbouwen en onderhouden van werkgeversnetwerken. Wij groeien zo geleidelijk toe naar één uniform werkproces voor alle doelgroepen van de Participatiewet.

BaanStede vraagt alle gemeenteraden een zienswijze te formuleren op de scenariokeuze. Wij bieden u de begroting en de scenariokeuze, gelet op de samenhang tussen deze stukken, samen aan.

## **Oplossingsrichting**

### **Gewijzigde begroting 2014 en concept begroting 2015**

- *De gewijzigde begroting 2014 en de begroting 2015 is een financiële vertaling van de ontwikkelingen in het transitieproces.*

De gewijzigde begroting 2014 en de begroting 2015 laten een verslechtering van het resultaat zien ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Deze verslechtering wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in het transitieproces van BaanStede (waaronder het faillissement van de detacheringorganisatie Agens, de vertraging van de vervreemding van het bedrijfsonderdeel Groen) en vermindering van de subsidie voor SW-medewerkers. De gewijzigde begroting 2014 is gebaseerd op een extrapolatie van de huidige bedrijfsvoering van BaanStede en een actualisatie van oorspronkelijke begroting 2014.

De provincie Noord-Holland heeft BaanStede voor het indienen van de begroting 2015 uitstel verleend tot uiterlijk 15 november a.s. Voor deze datum moet de ontwerpbegroting 2015 zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur van BaanStede. In afwachting van de besluitvorming over de scenariokeuze detacheringopgave (door het AB op 5 november 2014) is de voorliggende begroting 2015 hierop (nog) niet aangepast. De vaststelling van de voorliggende begroting is op dit moment dan ook niet meer dan een formaliteit. Het gekozen scenario kan pas later in de (gewijzigde) begroting 2015 verwerkt worden.

### **Scenariokeuze detachering**

- *De scenariokeuze (detachering door gemeenten) sluit aan de Participatiewet.*

Wij sluiten met de keuze voor scenario 3 (detachering door gemeenten) aan bij de ontwikkelingen in het kader van de participatiewet. Wij zijn op basis van de participatiewet op 1 januari 2015 verantwoordelijk voor alle inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt (inclusief Wsw-ers). Het doel van de nieuwe wet is om meer mensen aan de slag te helpen bij reguliere werkgevers. Wij werken in de regio Zaanstreek-Waterland aan een eenduidige werkgeversdienstverlening en de ontwikkeling van het regionale werkbedrijf. Vanuit het werkbedrijf worden werkgevers benaderd en gemotiveerd om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Daarbij is één integrale benadering van de doelgroep van de Participatiewet essentieel (dus ook voor de Wsw).

Wij realiseren ons dat de gemeenten op 1 januari a.s. (nog) niet klaar zijn om alle SW-medewerkers van BaanStede te detacheren (en te begeleiden). Het gaat om een kwetsbare groep medewerkers (met een grote afstand tot de arbeidsmarkt). U heeft (samen met andere gemeenteraden) bij het

vaststellen van het transitieplan van BaanStede uitgesproken dat een goede begeleiding van extern geplaatste SW-ers een vereiste is. Het vinden van een passende werkplek, diagnose, bemiddeling en de begeleiding van deze groep mensen vraagt specifieke kennis, ervaring en deskundigheid. Wij hebben deze deskundigheid als gemeenten vooralsnog (op korte termijn) niet. BaanStede heeft dit wel én kent haar eigen SW-medewerkers goed. Op korte termijn betekent dit dat BaanStede de zorg blijft dragen voor de detacheringopgave voor de huidige SW-medewerkers en de uitbreiding daarvan in lijn met het transitieplan. In 2015 bouwen wij in nauwe samenwerking met BaanStede en het UWV aan onze kennis van en ervaring met de doelgroep. Wij groeien zo geleidelijk toe naar één uniform werkproces voor alle doelgroepen van de Participatiewet.

- *De scenariokeuze wordt breed gedragen door de portefeuillehouders en hoofden participatie.*

De notitie scenariokeuze detacheringopgave is (gelet op de samenhang met de participatiewet) besproken in het hoofdenoverleg van 18 augustus 2014 en in het portefeuillehouderoverleg participatie van 27 augustus 2014. Het voorgestelde scenario (detachering door gemeenten) wordt gedragen door de portefeuillehouders participatie en de afdelingshoofden participatie.

### Kanttekeningen

- *De scenariokeuze is niet in de begroting 2015 verwerkt.*

BaanStede bevindt zich in een transitieproces. De begroting 2015 is daarom gebaseerd op aannames. Een begroting en meerjarenraming opstellen onder sterk veranderende omstandigheden is complex. Omwille van de leesbaarheid zijn de belangrijkste gebruikte aannames (zoveel mogelijk) gecomprimeerd op pagina 12 van de begroting. Een toelichting op de aannames vindt u in de bijlage van de begroting (bijlage aannames).

In afwachting van besluiten naar aanleiding van de scenariostudie is in de begroting de aanname verwerkt dat er in de loop van 2015 een externe detacheringorganisatie tot stand komt. Voor deze begroting is als relevante datum met financiële effecten 1 januari 2016 opgenomen. Voor het jaar 2015 is als uitgangspunt genomen dat het huidige product 'Detacheren' binnen BaanStede wordt gecontinueerd. De scenariokeuze detacheringopgave is in afwachting van de besluitvorming over de scenariokeuze niet in de voorliggende begroting verwerkt. De vaststelling van de voorliggende begroting is op dit moment dan ook niet meer dan een formaliteit.

- *Meerjarenraming 2016 - 2018*

In 2011 was de prognose dat het tekort bij BaanStede structureel zou oplopen naar 6 miljoen tekort als er niet zou worden ingegrepen. Voor het bestuur van BaanStede was dat de reden om een transitieplan te maken om deze kosten terug te dringen. Op basis van dat transitieplan werd in de begroting van 2013 geprognosticeerd dat dit tekort zou dalen naar een ruime 2 miljoen en structureel. In de nu voorliggende begroting van BaanStede ontstaat een behoorlijke verslechtering van het exploitatieresultaat. Structureel loopt dit nu op naar 3,6 miljoen (inclusief herstructureringskosten). Dit wordt veroorzaakt door voornamelijk minder uitplaatsingen, een vertraging van de verzelfstandiging van Groen, de lagere loonkostensubsidie en de hogere kosten van de ambtelijke formatie door vertraging vervreemding afdeling groen.

BaanStede meerjarenbegroting exploitatietekort structureel	
Begroting 2011 zonder transitie ('niets doen')	6.061.400
Begroting op basis van transitieplan 2013-2017	2.112.500
Huidige meerjarenbegroting BaanStede	3.600.600

Door de vertraging zou verwacht mogen worden dat er een daling van het exploitatietekort plaats vindt vanaf het moment waarop de detachering en vervreemding weer worden voortgezet.

Deze verbetering voor 2016 en later blijft echter achterwege, terwijl de transitie dient te resulteren in een afname van de gemeentelijke bijdragen aan de exploitatiebegroting van Baanstede.

Uitgangspunt blijft het vastgestelde transitieplan. Met het besluit om de detacheringen voorlopig door Baanstede te laten uitvoeren krijgt de directeur de opdracht om detacheringopgave direct te hervatten. Inbreng van de portefeuillehouder in het Algemeen Bestuur is dat deze voorstellen moeten leiden tot een structureel exploitatie tekort dat zo dicht mogelijk ligt bij de oorspronkelijke raming.

Om deze reden wordt voorgesteld de meerjarenraming voor kennisgeving aan te nemen en de directeur van Baanstede opdracht te geven te komen met aanvullende voorstellen tot verbetering van de exploitatie vanaf 2016, waarbij de financiële taakstelling zo dicht mogelijk ligt bij de oorspronkelijke raming, maar in ieder geval fors minder dan de huidige 3,6 miljoen.

Voorts maakt het college zich zorgen over de financiële situatie bij Baanstede. Het college zoekt naar versteviging van de mogelijkheden van Baanstede om dit in goede banen te leiden. De gemeenten zijn in overleg met – en op verzoek van - de directeur van BaanStede over extra ondersteuning m.b.t. financiële bedrijfsvoering en heeft daartoe onlangs al een extern adviseur aangedragen. Dit ter ondersteuning van de herstructurering.

- *Meer inzicht in de begroting.*

Wij vinden de begroting en verantwoording niet altijd inzichtelijk. Uit de begroting van Baanstede kan niet worden opgemaakt wat de kosten en opbrengsten zijn per product. Niet alle kosten en opbrengsten (overhead, lonen SW, subsidie SW) worden aan de producten toegerekend. De gevolgen van beleidswijzigingen kunnen niet vertaald worden in de begroting. Hierdoor is het niet goed inzichtelijk welke financiële gevolgen de transitie voor Baanstede heeft. Wij willen de directeur van Baanstede opdracht geven te komen tot een meerjarige productenbegroting bij de volgende begroting 2016. Op deze wijze ontstaat een werkelijk inzicht in de realisatie.

#### **Financiële consequenties**

##### *Gewijzigde begroting 2014*

Het resultaat 2014 verslechtert van een tekort van € 2.083.000 in de oorspronkelijke begroting 2014 tot een tekort van € 2.562.000 in de voorliggende gewijzigde begroting 2014, inclusief herstructureringskosten. Zoals al aangegeven wordt dit veroorzaakt door voornamelijk minder uitplaatsingen, een vertraging van de verzelfstandiging van Groen, de lagere loonkostensubsidie en de hogere kosten van de ambtelijke formatie ten gevolge van het uitblijven van de vervreemding van de afdeling groen. <sup>1</sup> Uit de analyse van de verschillen tussen de 2 begrotingen zijn de volgende conclusies te trekken:

- In de primaire begroting waren de meeste aannames rond de transitie (zeer) ambitieus. Dit betreft zowel het tempo (bereiken van de diverse ‘mijlpalen’ in de tijd), de gebruikte tarieven als de volumes;
- In de primaire begroting zijn ook ambitieuze waarden doorgerekend voor enkele variabelen die niet direct samenhangen met de transitie (zoals bijvoorbeeld loonkostenontwikkeling SW-medewerkers). In de huidige begroting zijn die geactualiseerd o.b.v. de recente stand van zaken. Per saldo heeft dit financieel een ongunstig effect.

<sup>1</sup> De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn weergegeven op pagina 4 (en worden toegelicht op pagina 5 t/m 8) van de gewijzigde begroting 2014.

De gemeentelijke bijdrage voor Beemster is in de gewijzigde begroting 2014 van BaanStede begroot op een bedrag van € 53.698 incl. herstructureringskosten. De gemeente Beemster heeft met de opstelling van haar begroting hiermee rekening gehouden.

#### *Begroting 2015*

De begroting van BaanStede toont een tekort van in totaal € 2.376.150. De gemeentelijke bijdrage van de gemeente Beemster is begroot op een bedrag van € 49.194 inclusief herstructureringskosten. Ook met deze bijdrage is rekening gehouden met de opstelling van de gemeentelijke begroting.

#### **Communicatie**

Nadat de gemeenteraad zijn zienswijze op de gewijzigde begroting 2014, ontwerpbegroting 2015 en de scenariokeuze detacheringopgave heeft bepaald stellen wij het Algemeen Bestuur van BaanStede hiervan schriftelijk in kennis.

#### **Monitoring evaluatie**

U wordt in de gelegenheid gesteld (om binnen zes weken na toezending) uw zienswijze op de gewijzigde begroting 2014 en ontwerpbegroting 2015 van BaanStede schriftelijk kenbaar te maken aan het AB van BaanStede. Alle ingediende zienswijzen worden besproken in de vergadering van 5 november 2014. De zienswijzen van de gemeenteraden weegt mee bij de definitieve besluitvorming van het AB, maar het AB van BaanStede neemt uiteindelijk een besluit over de begrotingen en de scenariokeuze.

De scenariokeuze detacheringopgave wordt op basis van de zienswijzen van de gemeenteraden definitief door het AB van BaanStede vastgesteld in de vergadering van 5 november a.s. Na vaststelling van de scenariokeuze start BaanStede met de uitwerking van de scenariokeuze in een plan van aanpak (inclusief de financiële consequenties).

#### **Voorgesteld besluit**

1. Zienswijzen in te brengen op de gewijzigde begroting 2014, de ontwerpbegroting 2015 en het meerjarenraming 2016-2018 overeenkomstig de concept reactie (brief) die deel uitmaakt van dit raadsvoorstel.
2. In te stemmen met de scenariokeuze detacheringopgave BaanStede.